

РЕШЕНИЕ

№ 619

гр. София, 08.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Яна Ем. Владимирова

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20221100505634 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 31.01.2022 год., постановено по гр.дело №32191/2021 год. по описа на СРС, ГО, 43 с-в, са отхвърлени предявените по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от „П.И.Б.“ АД срещу Д. Т. А. искове с правно основание чл. 430, ал. 1 и 2 ТЗ за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 1 000 лв., представляваща главница по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка №51РКО-Г-1205 от 12.02.2008 год., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 27.02.2020 год. до окончателното ѝ изплащане и сумата от 592.34 лв., представляваща договорна лихва за периода от 19.12.2016 год. до 19.02.2020 год., като част от непогасена договорна лихва, начислена за периода от 19.02.2010 год. до 05.02.2020 год. включително, дължима на основание чл. 7 от посочения договор в размер на 5 785.97 лв. и е признато за недоказано на основание чл. 194, ал. 3 вр. с ал. 2 ГПК оспорването на истинността на подписа за „Получател: Д. Т. А.“ в разписка от 22.10.2019 год. за връчване на покана с вх.№042174 от 27.09.2019 год.

Срещу решението в частта му, в която са отхвърлени предявените искове, е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ищеца „П.И.Б.“ АД. Жалбоподателят поддържа, че неправилно първоинстанционният съд бил приел, че вземанията за главница и лихва са погасени по давност, като изискуемостта им била настъпила на 05.02.2010 год., а обявяването на предсрочна изискуемост било ирелевантно,

тъй като давността вече била изтекла. Според процесния договор, срокът за ползване на овърдрафт бил до 12.02.2010 год., като същият можел многократно да бъде удължаван по реда и условията, предвидени в Общите условия. В тази връзка следвало да се имат предвид клаузите на чл. 1, 18 и 19 от Общите условия. Всеки месец на падежа за кредитополучателя възниквало задължението да погаси минимална месечна вноска. Следователно само минималната месечна погасителна вноска и другите изискуеми суми били с настъпил падеж. При неплащане в срок на минималната месечна погасителна вноска банката имала право да начисли наказателна лихва за забава – върху непогасената част от минималната месечна вноска, съответно върху надвишението по кредитния лимит, а не върху цялото дебитно салдо по сметката. В този смисъл и съобразно чл. 20 ЗЗД следвало да се приеме, че кредитополучателят имал задължението единствено да погасява минималната месечна вноска, а не цялата усвоена към изтичане на отчетния период сума от овърдрафта. Погасяването на цялата главница било отложено до изтичане на срока на договора. Според вида на кредитния продукт кредитополучателят имал правото многократно да усвоява и погасява суми в рамките на кредитния лимит, като при достигане на лимита условие за последващо усвояване било заплащането на предходно усвоените суми. Ако кредитополучателят нямал интерес и желание да продължава да ползва овърдрафта, то той следвало да прекрати договора на основание чл. 36 от Общите условия – с 60 дневно писмено предизвестие и пълно погасяване на дебитното салдо по сметката. От изложеното следвал извода, че изискуемостта на вземането за главницата била настъпила на 06.02.2020 год., когато след връчване на уведомление до кредитополучателя, същият не бил заплатил дължимата сума в указания срок, което довело до предсрочната изискуемост на задължението. Считано от 06.02.2020 год. до датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК – 27.02.2020 год. не бил изтекъл срокът на погасителната давност. Размерът на непогасените от ответника суми бил установен от заключението на вещното лице по съдебно-счетоводната експертиза. Подаденото заявление било прекъснало давността – чл. 422, ал. 1 ГПК. Ето защо моли решението на СРС да бъде отменено в обжалваната му част, а искове – уважени. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Ответникът по жалбата Д. Т. А. счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено в обжалваната му част.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявени са разглеждане по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК искове с правно основание чл. 430, ал. 1 и 2 ТЗ.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и

допустимо в обжалваната му част. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Решението е и правилно като краен резултат. Във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се посочи следното:

Безспорно е във въззивното производство, а и от съвкупната преценка на събраните писмени доказателства по делото се установява, че на 12.02.2008 год. е бил сключен договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № 51РКО-Г-1205, по силата на който ищецът е предоставил на ответника банков кредит овърдрафт в размер на 1 000 лв., със срок на ползване до 12.02.2010 год. и автоматично подновяване при условията и по реда, предвидени в Общите условия на банката за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип Mastercard и Visa /които са приети от ответника/, който кредитополучателят се задължил да върне по договорения в общите условия и в договора начин /т. 4/ – всеки месец до датата на падежа или на следващия работен ден, ако падежът е в неработен ден, като съгласно глава I, т. 1, б. „з” от Общите условия, за дата на падежа се считало всяко 5- то число от месеца, а ако то е неработен ден, дата на падежа е първият следващ работен ден, като внася по сметката минималната погасителна вноска, съгласно извлечението /т. 18 от Общите условия/. Съгласно т. 6 и 7 от договора, за използвания овърдрафт кредитополучателят ползвал гратисен период от 45 дни и ако до датата на падежа бил погасил изцяло дебитното салдо по сметката, формирано до края на последния отчетен период, банката не начислявала лихва върху дебитното салдо, а при непогасяване на посочената дата, кредитополучателят /титулярът/ заплащал на банката и годишен лихвен процент в размер съответно 16 % за безналични плащания и 18 % за останалите транзакции. В т. 8 от договора е предвидена наказателна лихва при неплащане на месечната погасителна вноска или надвишение на разрешения кредитен лимит в размер на договорения лихвен процент с надбавка 12 %. В т. 28, б. „а“ от Общите условия е предвидена възможност банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, ако кредитополучателят не извърши което и да било плащане повече от 5 работни дни след датата, на която такова плащане е станало изискуемо.

С покана, връчена на ответника на 28.10.2019 год. /авторството на подписа, положен в представената по делото разписка – на л. 75 от първоинстанционното дело, не е било опровергано в процеса/, ищецът го уведомил, че е в неизпълнение на процесния договор, като го поканил в 7-дневен срок от получаването на поканата да погаси всички свои изискуеми задължения и го предупредил, че при бездействие ще счита кредита за изцяло и предсрочно изискуем.

Установено е въз основа на заключенията на вещото лице по допуснатите и изслушани в първоинстанционното производство първоначална и допълнителна съдебно-счетоводни експертизи, които при преценката им по реда на чл. 202 ГПК подлежат на кредитиране, че размерът на усвояния от ответника кредит възлиза на 1 297.60 лв. – последното теглене на АТМ е осъществено на 21.01.2010 год. През периода от 11.08.2008 год. до 01.03.2012 год.

ответникът извършил плащания в общ размер от 691.15 лв., с които били погасени следните задължения: 297.60 лв. – главница /теглени на АТМ/, 74.41 лв. – такса теглене на АТМ и годишна такса за поддръжка на карта и 319.14 лв. – лихви /договорна и наказателна/. Дългът на ответника към 27.02.2020 год. /датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК/ възлизал общо на 11 130.72 лв., от които 1 000 лв. – главница, 5 785.97 лв. – възнаградителна лихва, 4 083.86 лв. – наказателна лихва, 5.89 лв. – законна лихва, 195 лв. – годишна такса за поддръжка на карта, начислена за 2010 год., 2011 год., 2012 год., 2013 год. и 2014 год. и 60 лв. – разноски за връчване на покана за обявяване на предсрочна изискуемост.

Не се спори също така, че на 08.06.2021 год. бил сключен договор за цесия, по силата на който ищеца прехвърлил на „Ф.И.“ ЕАД вземанията си към длъжниците по договори за кредит, посочени в приложение № 1 към договора, ведно с привилегиите и обезпеченията, в т.ч. тези по процесния договор.

Единствените спорни между страните въпроси по същество във въззивното производство са свързани с началния момент на изискуемост на процесните вземания и дали те са погасени по давност с оглед своевременно релевираното от ответника в писмения отговор на исковата молба възражение /чл. 120 ЗЗД и чл. 131 ГПК/.

Съгласно разпоредбите на чл. 430 ТЗ и чл. 60, ал. 2 ЗКИ, срокът по договора за банков кредит е този, с изтичането на който кредитополучателят е длъжен да се издължи съобразно конкретно уговорените условия – в частност на отделни месечни вноски на договорените дати на плащане. Ако междувременно не настъпи предсрочна изискуемост на кредита /откогато започва да тече давностния срок/, то след настъпването на падежа на всяка една от погасителните вноски вземането на кредитора за нея става изискуемо – чл. 114, ал. 1 ЗЗД и започва да тече приложимият в частност петгодишен давностен срок по чл. 110 ЗЗД – поотделно за всяка вноска от датата, на която плащането е било дължимо /виж Решение № 261 от 12.07.2011 г. на ВКС по гр. д. № 795/2010 г., IV г. о., ГК, Решение № 28 от 5.04.2012 г. на ВКС по гр. д. № 523/2011 г., III г. о., ГК, Решение № 103 от 16.09.2013 г. на ВКС по т. д. № 1200/2011 г., II т. о., ТК, виж и Решение № 90 от 31.03.2014 г. на ВКС по гр. д. № 6629/2013 г., IV г. о., ГК и Решение № 161 от 8.02.2016 г. на ВКС по т. д. № 1153/2014 г., II т. о., ТК/. Правната уредба на договора за кредит дава възможност на страните да уговорят връщане на кредита на погасителни вноски до пълното погасяване на задължението, без обаче това да го превръща в такъв за периодични плащания /виж и разясненията, дадени с Тълкувателно решение № 3/2011 г. на ВКС по тълк.дело № 3/2011 г., ОСГТК/. Същевременно кредиторът може да предяви иск за всяка отделна вноска, като за всяка отделна вноска може да бъде уговорена неустойка или лихва за забава; кредиторът може да цедира вземането си за конкретна вноска, поради което и следва да се приеме, че отделните вноски се ползват с относителна самостоятелност и всяка от тях има отделен падеж.

Същевременно процесните вземания са възникнали по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка, по който кредитният лимит е усвоен и връщането му не се подчинява

на погасителен план. Срокът за ползване на овърдрафта е бил уговорен до 12.02.2010 год., като е било предвидено той да се подновява автоматично за нов едногодишен срок – чл. 36, ал. 1 от приложимите по спора Общите условия, при следните условия: кредитополучателят да не е уведомил банката за прекратяване на договора най-малко 60 дни преди изтичане на текущия срок, респ. банката да не го е уведомила за прекратяване на договора най-малко 30 дни преди изтичане на текущия срок; извън тези случаи основание за прекратяване на договора, по всяко време на действието му, е и едностранно отправено писмено предизвестие от всяка от страните до насрещната – от кредитополучателя с 60 дневно предизвестие и от банката – с 30 дневно предизвестие. В чл. 36.4 от Общите условия е било предвидено, също така, че банката подновява срока на валидност на картата служебно, доколкото е продължен срокът на овърдрафта, като издава нова карта.

В разглеждания случай и въз основа на съвкупната преценка на събраните доказателства по делото въззивният съд приема, че процесният договор не е обвързвал страните към момента на отправяне на волеизявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем /надлежно връчено на ответника на 28.10.2019 год./ и изтичане на дадения на ответника 7-дневен срок за доброволно изпълнение – 05.11.2019 год. /виж Решение № 50186 от 16.11.2022 год. на ВКС по гр. дело № 4472/2021 год., III г. о., ГК/. Съществуващата между страните облигационна връзка е била прекратена не по-късно от 12.02.2015 год., доколкото по делото липсват данни за издаването на последваща /нова/ карта на името на ответника с валидност след посочената дата, която да е била в негово държане, а както вече бе посочено, подновяването на срока на валидност на картата /издаването на нова карта/ е било обусловено от продължаването на срока на овърдрафта – годишната такса за поддържане на картата се дължи в началото на всяка година от издаването ѝ, според приложимата Тарифа за такси и комисионни на банката, а последната е начислила такава само на 20.02.2009 год., 22.02.2010 год., 21.02.2011 год., 20.02.2012 год., 20.02.2013 год. и 20.02.2014 год., респ. претендира такса само за периода от 2010 год. до 2014 год.

В този смисъл и доколкото заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.дело №10980/2020 год. по описа на СРС, ГО, 43 с-в, е било депозирано на 27.02.2020 год., то настоящият съдебен състав счита, че вземанията на ищеца са погасени поради изтичането на предвидения в чл. 110 ЗЗД давностен срок, започнал да тече не по-късно от 12.02.2015 год., поради което и релевираните претенции подлежат на отхвърляне, както като краен резултат е приел и първоинстанционният съд.

Ето защо въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а решението на СРС – потвърдено в обжалваната му част, като правилно.

При този изход на спора жалбоподателят няма право на разноски.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението от 31.01.2022 год., постановено по гр.дело №32191/2021 год. по описа на СРС, ГО, 43 с-в, в обжалваната му част.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____